

"VOJNO STANJE"

BREZ BOJEV

Prava vojna se še ni pričela

PARIZ, Francija, 4. decembra. — Pred tremi meseci ste Anglija in Francija razglasili, da obstoji "vojno stanje" med njima in Nemčijo. Vojno stanje se vedno obstoji, toda komaj je mogoče reči, da se je vojna že pričela. Ako ne bi bilo vsak dan žalostnih poročil o mrtvih in ranjenih, bi bilo mogoče misliti, da so vse operacije samo navadni vojaški manevri, kajti vojaki vprizarjajo razne igre, kot nogomet, imajo kantine in vojaki dobivajo celo dopuste.

HITLER OPUSTIL "BLISKOVITO" VOJNO

Sila okolščin — Nemci so opustili misel na "bliskovito" vojno na zapadu — je dovela, da so se Nemci odločili, da počivajo na svoji Siegfriedovi, Francozi in Angleži pa na Maginotovi fronti. Nobena armada ne odklanja bojev, pa tudi nobena jih ne izziva. Vojna je takorekoč zastala, toda za obema frontama so v teku velike priprave: utrjujejo postojanke, dovažajo vojni material in vojaki se vežbajo za bodočo veliko bitko.

OBE ARMADI SE IZOGIBLJETA FRONTALNEMU NAPADU

Ena, kakor druga armada, se izogiblje frontalnemu napadu na kraju, kjer sovražniku ni mogoče priti v zaledje. Ta problem bi mogli Nemci rešiti s tem, da bi napadli sovražnika skozi kako nevtralnno državo, toda tega ne store, ker se boje velikih posledic. Zavezniki ne bodo vdarili skozi kako nevtralnno državo, ker so obljubili, da bodo spoštovali nevtralnost vseh držav.

DIPLOMACIJA BO PRISILILA VOJNO

Zavezniki pa bodo z gospodarskimi in diplomatskimi manevri prisilili Nemce, da prično z dejansko vojno. V tem smislu je treba opazovati dogovle po drugih krajih Evrope in zlasti na Balkanu.

POROČILO GENERALNIH ŠTABOV

Kaj se godi na bojni fronti, je razvidno iz naslednjih poročil generalnih štabov:

Francosko poročilo št. 181 (zjutraj): Ničesar važnega ni poročati. Bilo je nekaj artilerijskega streljanja.

Poročilo št. 182 (zvečer): Bil je miren dan. Na nekaterih krajih fronte so bili poizvedovalni oddelki delavni.

Nemško poročilo: Majhen artilerijski ogenj, krajevna poizvedovanja francoskih in nacističnih oddelkov. Francoske ceste so mirno kopale zakope vprico nemških pušk.

Francozi kopljejo največ strelskih jarkov med Mozelo in Reno

ANGLEŽI NAPADLI HELGOLAND

LONDON, Anglija, 4. dec. — Angleški bombniki so v bližini Helgolanda bombardirali nemške bojne ladje in ena križarka je bila zadeta. Nemški aeroplani so se spustili ž njimi v boj, tekom katerega je bil en nemški aeroplan izstreljen. Vsi angleški aeroplani so se neoposkodovali vrnili.

Nemška uradna časnikarska agentura D. N. B. pravi, da so angleški aeroplani vrgli le malo bomb in da je škoda na nemški križarki neznatna.

POTOPljena NEMŠKA PODMORNICA

Angleška admiraliteta naznanja, da je angleški bombnik v Severnem morju vrzel bombo naravnost na nemško podmornico, ki se je potopila z vsem svojim moštvom. Angleški pilot je zapazil podmornico 150 milj od obrežja. Poveljniški podmornice je zaletel ropotanje motorja letala in je skušal podmornico potopiti, toda bombnik je prišel nad njo še o pravem času, da jo je zadel in potopil.

NEMCIJA BO VPADLA NA HOLANDSKO

LONDON, Anglija, 3. decembra — V London je prišlo poročilo, da nameravajo Nemci v pričetku prihodnjega tedna vdreti na Holandsko.

Druga poročila, ki prihajajo iz Berlina, pa pravijo, da vlada veliko nesoglasje med armadnimi poveljniki in nacističnimi poglavarji, kaj bi bilo večje važnosti, ali vpadati na Holandsko, ali na Švedsko. Oni, ki zagovarjajo vpad na Švedsko pravijo, da je potrebno, da pride nemška armada na Švedsko pred rusko, toda Hitler se je zavzel, da se polasti Holandske, da jo uporablja kot postojanko za napad na Anglijo.

Volivna kampanja naj se kasneje vrši

Obiskovalci so se o tem posvetovali s predsednikom Rooseveltom. Republikanci so seveda proti.

WASHINGTON, D. C., 2. dec. — Ko se je mudil predsednik Roosevelt na pordnevem oddihu v Warm Springs, Ga., ga je obiskalo več vplivnih demokratov, ki so razpravljali z njim o bodoči volivni kampanji. Predvsem so se pečali z vprašanjem, če bi ne bilo primerno odgoditi obe narodni konvenciji na nekoliko poznejši čas.

Običajno se vršita narodni konvenciji meseca junija, toda po mnenju nekaterih politikov bi bilo v gotovem oziru boljše, če bi se vršili mesec ali poldrugi mesec kasneje.

Zagovorniki tega predloga zavzemajo stališče, da volivna kampanja, ki traja od junija do novembra, vzbuja prve mesece le malo zanimanja in nima posebnih uspehov. Še slabše je v tem pogledu ob času kakšne mednarodne krize. Vpoštevati je pa treba tudi finančno vprašanje, kajti dolga volivna kampanja stane dosti denarja, dočim bi bilo mogoče na ta način precej prihraniti.

Jamesu A. Farleyu in Johnu D. A. Hamiltonu, ki načelujeta narodni odborom, ta načrt sicer še ni bil predložen. Zdi se pa, da bi se strinjala ž njim.

Predsednik se je za predlog zelo zanimal, svojega mnenja pa ni izrazil. Najbrž ga bo odobrilo, kajti pomisliti je treba, da je leta 1932 ter tudi leta 1936 svojo aktivno kampanjo odgodil prav do meseca septembra.

Odgoditev bi vladi nikakor ne pomagala ohraniti kontrolo nad kongresom. Leta 1936 se je kongres odgodil med obema konvencijama, in bližina narodnih konvencij je že večkrat pospešila odgoditev. V splošnem se javnost prav posebno ne briga, kdaj se bosta vršili konvenciji, pač jo pa predvsem zanima, kdo se bo zavzemal za predsedniško nominacijo in kdo bo nominiran.

Predsednik trdovratno moči o svojih namenih glede tretjega termina.

WASHINGTON, D. C., 2. dec. — John Hamilton, predsednik republikanskega narodnega odbora, je rekel, da si republikanska stranka ne bo pustila diktirati od predsednika, kdaj naj se vrši republikanska narodna konvencija. Roosevelt lahko diktira demokratom, kdaj naj zborujejo, republikanci si pa ne puste od njega ničesar predpisovati.

Demokrati so že razposlali vabila na banket, ki se bo ob priliki Jacksonovega dne (8. januarja) vršil v newyorškem Mayflower hotelu. Vstop. za osebo znaša \$100. Čisti dobiček bo porabljen za volivno kampanjo.

OBVEZNA PRIJAVA TUJCEV JE NEPOSTAVNA

SCRANTON, Pa., 1. dec. — Zvezno okrožno sodišče v Scrantonu, sestojee iz treh sodnikov, je proglasilo regulacijsko postavbo tujcev za protustavno. Nedavno je bila sprejeta v Pennsylvaniji postavba, da se morajo registrirati vsi nedržavljeni, ki so dospeli v to deželo po letu 1906.

Zvezno sodišče je razsodilo, da je šla država Pennsylvanija v tem pogledu nekoliko predaleč. Državne oblasti nimajo pravice uvesti obvezne registracije, pač ima to pravico edino zvezna oblast.

TRENTON, N. J., 1. dec. — Senat države New Jersey je odobril slično predlogo glede registracije tujcev kot je bila uveljavljena v državi Pennsylvaniji. V zakonodaji pa predloga ni prišla na vrsto, vsled česar bo ostalo pri starem.

HOOVER kot posredovalec

PHILADELPHIA, Pa., 1. decembra. — Odličnjaki metodistične cerkve, med katerimi je tudi šestindvajset škofov, zahtevajo, naj imenuje predsednik Roosevelt poseben odbor, ki mu bo načeloval bivši predsednik Hoover. Ta odbor naj si prizadeva doseči premirje v sedanjih krvavi vojni ter naj skliče mirovno konferenco zastopnikov bojujočih se držav.

Po mnenju metodistov je za to nalogo najbolj usposobljen bivši predsednik Hoover, ki je po vojni uzorno in uspešno vodil pomožno akcijo po raznih evropskih državah.

STROŠKI AAA

WASHINGTON, D. C., 2. dec. — Agricultural Adjustment Administration poroča, da je v prvih štirih mesecih tekočega leta potrošila 245 milijonov dolarjev. Največ tega denarja je bilo plačanega farmerjem, ki so po naročilu vlade obdelali manj zemlje ter s tem pripomogli k uspešni kontroli nad pridelki.

KAVALERIJSKI polki bodo ojačeni

WASHINGTON, D. C., 1. dec. — Vojni department je objavil, da bodo kavalerijski polki, ki jih je vseh skupaj štirinajst, znatno ojačeni ter pripravljeni za morebitno mobilizacijo. Vsak kavalerijski polk bo imel 1122 mož, 1175 konj in 10 najmodernejših truckov.

KANADSKI VOJAKI ODHAJAJO NA FRONTO



Kanadski vojaki iz Victoria se odpravljajo v vzhodno pristanišče, od koder se bodo odpeljali na fronto v Francijo.

Obupen položaj nezaposlenih v Clevelandu

Nekateri dobesedno stradajo. — Od reliefa je odvisno šestdesettisoč oseb. — WPA bo preskrbela šest tisoč nezaposlenim delo, s čemur pa obupne razmere nikakor ne bodo odpravljene. — Governor Bricker se hoče postaviti.

Iz poročila nekega ameriškega časnikarja posnemamo: Prejšnji teden se bil v Clevelandu in lahko rečem, da del prebivalstva strada. Sestnajst tisoč oseb je bilo črtanih z reliefnih seznamov. Mesto je razmeroma mirno. Če se kje slučajno zbere prevelika gružica ljudi, se na policijsko postajo mirno razide. Nobenih demonstracij ni, nobenih protestov ni slišati. Zdi se kot da bi ljudje čakali čudeža.

Clevelandčani pa pravijo: — Zdaj še gre, ker ni snega. Toda, ko bo sneg zapadel, takrat

V Columbus se je podala delegacija uglednih meščanov pod vodstvom predsednika trgovske zbornice, Crawforda. Delegacija je zahtevala od guvernerja Brickerja takojšnje pomoč.

Gouverner John W. Bricker ima v državni blagajni šest milijonov dolarjev prebitka ter noče sklicati zakonodaje.

Po Clevelandu šepetajo, da bi se končati tekoče leto s prebitkom v blagajni, da bi na prihodnji narodni konvenciji veljal za "varčnega" gospodarja in bi bil mogoče nominiran za predsedniškega kandidata.

Državo Ohio kontrolirajo farmerski okraji. Ko se vrši glasovanje za uveljavljenje kakšne dobrodelne predloge, mora dobiti Cleveland na svojo stran 65 odstotkov večine, da je predloga sprejeta. Prebivalstvo mora plačevati hude davke toda vsi davki tečejo v državno blagajno. Clevelandu ne ostane skoro nič.

V nobenem velikem mestu v Ameriki ni toliko tuje rodelcev oziroma potomcev tuje rodelce kot baš v Clevelandu. V malokaterem mestu so delavci v tako velikem odstotku organizirani kakor v Clevelandu. Cleveland je bogato, obenem pa tudi lačno mesto.

(Nadaljevanje na 3. str.)

Delavske vesti

Dickinson zahteva večjo oblast

LANSING, Mich., 31. nov. — Dickinson, guverner države Michigan, je rekel, da je Chryslerjev slučaj ponovno dokazal, da stavka nikomur ne prinese posebnega dobička. Država bi morala imeti večjo oblast, s katero bi ji bilo mogoče preprečiti tak zastoj z tovarnah.

Chryslerjeve tovarne obratujejo

DETROIT, Mich., 1. dec. — Produkcija novih kar pri Chryslerju, ki je bila vsled stavke 54 dni prekinjena, se nadaljuje. Delavci so odobrili pogodbo, ki so jo sklenili zastopniki CIO s korporacijo.

Prihodnji teden se bo vrnilo na delo vseh 60.000 delavcev. Vsled stavke je bilo prizadetih 150.000 delavcev kajti delo je bilo ustavljeno tudi po mnogih drugih tovarnah, ki so s Chryslerjevo v zvezi.

Briggs je povišal svojim delavcem plače

DETROIT, Mich., 2. dec. — Briggs Manufacturing Co. je včeraj naznanila, da bo povišala svojim delavcem plačo za tri cente na uro. Povišanje bo deležnih šestnajst tisoč delavcev.

Briggsova družba je dala prostovoljno, kar so morali delavci pri Chryslerju izvajati po štirinajset dni trajajoči stavki.

NE POŠILJAJTE ŽGANJA po pošti

Poštna oblast so izdale svarilo, naj nihče ne pošilja žganja oziroma alkoholnih pijač po pošti. Vsaka taka pošiljatev bo zaplenjena, odpošiljatelj bo kaznovan.

Smrt najtežjega OGNJEGASCA

NEW LONDON, Conn., 1. dec. — Danes je umrl tukaj ognjegasec William Kiely, ki je bil po zadrtju tovarišev najtežji ognjegasec na svetu. Tehtal je 625 funtov ter je pri ognjegaskem departmentu vršil službo šoferja.

Finci prosijo premirje

Helsinki, Finska, 4. decembra. — Finska skuša skleniti z Rusijo mir in ohraniti svojo narodno neodvisnost.

Novi finski kabinet je na sinočni seji sklenil, da s posredovanjem švedskega poslaštva v Moskvi skuša prirediti pogajanja s sovjetsko unijo.

O tem pravi finska uradna časnikarska agentura: "Na nocojšnji seji je kabinet sklenil, da skuša, ne da bi kršil neodvisnosti in življenskih interesov Finske, dovesti do prijateljske poravnave s sovjeti. Vsled tega je finska vlada s posredovanjem švedskega poslaštva vprašala, ako hoče sovjetska vlada prirediti s pogajanjmi za mirovno poravnavo."

FINCI BEŽE NA NORVEŠKO

KIRKENES, Norveška, 3. dec. — Finski begunci, največ žene in otroci, prihajajo čez zamrznjeno mejo na Norveško. Predno so zbežali, so požgali svoje domove visoko v severnem pasu, da se jih Rusi ne bi mogli posluževati.

Amerikanci, Angleži in Kanadci, ki so bili zaposleni pri finskih rudnikih nikla, so med begunci.

Vroča bitka je v teku med 800 Finci in več tisoč Rusi blizu

(Nadaljevanje na 2. strani)

— Ako ni kakšne poseb-
stvari z velikimi in debelimi č-
kami na prvi strani "Glas-
Naroda", — mi piše rojak
Trenary, Mich., — najprej pr-
čitam Petrovo kolono. On
edini med Slovenci v Ameriki
ki nikomur ne prizanaša. Ta-
bi morali biti vsi. Ne bilo
toliko zamere, ako bi drug dr-
gemu povedali po pravici v z-
be, kar komu gre . . .

Vesti iz slovenskih naselbin

Dopisi so nam vedno dobrodošli, ker zanimajo vse naše čitatelje in se z njimi naši rojaki lahko rekoč med seboj pogovarjajo.

OBUPEN POLOŽAJ NEZAPOSLENIH V CLEVELAND, OHIO

(Nadaljevanje s 1. str.)

Jeklarne obratujejo s polno paro. Po mestnih ulicah je tisoč in tisoč novih kar, trgovina cvete, velik del prebivalstva pa strada.

WPA je preskrbela delo nadaljnjih šest tisoč nezaposlenim. To pa ne bo dosti pomagalo. Med ljudmi, ki so odvisni od reliefa, so večinoma taki, ki niso več sposobni za delo.

Kaj bo s temi? Več starih nadložnih, ki ne dobe reliefa, se da odpeljati v bolnišnico. Zdravniške oskrbe so res potrebne, kajti pomanjkanje jih je spravilo tako daleč.

Ko so dobivali vsakih štiri teden dni nekaj manj kot štiri dolarje reliefa, so se nekako pretolčki skozi življenje. Omcili so se na vseh koncih in krajih in so životali.

Oskrba takega reveža v bolnišnici pa stane davkoplačevalcu \$3.50 na dan. S približno vsoto se je prej štirinajst dni preživljal.

Gospodarji (tudi med gospodarji je mnogo nezaposlenih) pade iz stanovanj nesrečnike, ki ne morejo plačati stanarine. Nekateri gredo pristojevoljno, — kam, nihče ne ve, nekateri se protivijo. Takim poberejo gospodarji šipe iz oken in jim snamejo vrata s tečajev.

Sredi meseca novembra je bilo v Clevelandu šestdeset tisoč oseb odvisnih od reliefa. Nato je bila podpora odvzeta samskim in zakoncem brez otrok.

Mesto je imelo tedaj v reliefno svrhu na razpolago sto tisoč dolarjev, ko bi jih bilo treba najmanj milijon.

Tisti, ki so tako "srečni", da dobivajo podporo, ne dobe nikdar gotovega denarja v roko. Dobe le nakaznice za kurjavo in živila.

Samei in poročeni pari brez otrok so lačni ter zro z obupnim pogledom v črno bodočnost.

Stanujejo v zaduhlih kletih, v nezračnih luknjah na Superrior in Euclid Ave., ali pa v za silo zbitih barakah izven mesta. To so izgnanci, prepu-

šeni strašni usodi. Cleveland predstavlja pravzaprav dvoje mest: mesto, ki je, in mesto, ki strada.

Poročevalec je govoril s postarnim možem. — Štirideset let sem delal, — mu je dejal. — Saj ne zahtevam dosti. Samo enkrat bi se rad najedel na dan. Samo enkrat, ne trikrat...

SLOVENSKI BOŽIČNI RADIO PROGRAM V NEW YORKU.

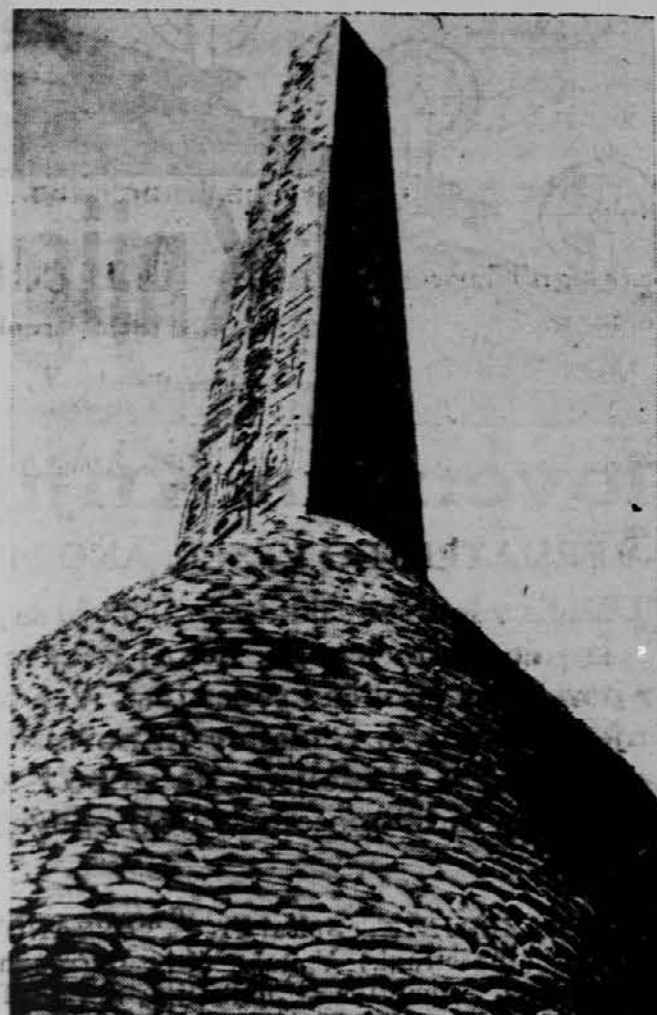
V torek dne 19. decembra 1939, na radio postaji WJZ — (Blue network) — ki je ena največjih radio postaj v Združenih državah, in sicer od 5:15 do 5:30 popoldne, bo zapel Božične pesmi slovenski mešan zbor iz New Yorka, pod vodstvom Mr. Jerry Koprivšek.

Natančneje bo še pozneje poročano.

S pevskim in bratskim pozdravom,

Anthony Svet, poročevalec in član tega zbora.

ZAVAROVANJE SPOMENIKOV V PARIZU



Obelisk, ki stoji na Place de la Concorde, na prostoru, kjer je bila tekma revolucije postavljena prva gilotina, so na dolenjem koncu popolnoma obdali z vrečami peska.

Slovenski farmerji v Ameriki

SLOVENSKI FARMER V WISCONSINU PIŠE:

WILLARD, Wis. — Ker ravno pošiljam naročnino na "G. N.", pri kateri sem že nekoliko zaostal in ker prigorovi pravi, da zaostajati ni dobro, tako sem si domislil in sem ponovil naročnino in obenem tudi nekaj napisal.

Čudno se mi zdi, da ne prihaja več dopisov v javnost iz različnih mest, kjer so Slovenci naseljeni, da bi poročali kakšne so razmere v tamošnjih krajih. Zelo me zanima, jo dopisi iz New Yorka. Kako se farmerji organizirajo v mlekarstvu, kakšne cene do-

bijo za mleko itd. Pri nas v Wisconsinu farmerji dobimo okrog \$1.60 do \$1.70 za 100 funtov mleka. Cene so tuji nekoliko različne; v nekaterih sirarnah dobijo nekoliko več, v drugih nekaj manj. Take cene so pri nas, ker farmerstvo ni organizirano, zato so cene naših pridelkov zelo nizke proti cenam, ki jih mora farmer plačati za vsaki poljedeljski stroj.

Naj še omenim, da sva z ženo obiskala slovensko naselbino v Sheldon, Wis., 19. nov., ko je ravno društvo imelo veselico in so kazali iz domovine slike. Zabava je bila izvrstna in za vsakega. Tam sem se sestel z mnogimi rojaki in sem opazil, da se rojaki dobro razumejo med seboj. Menda ni bilo Slovencev, da bi ne bil na veselici. Godba je bila izvrstna; vse je plesalo, mlado in staro. Tako smo se zabavali, da sem kar pozabil na uro. Že je bila 12 ponoči ali zabava se v polnem zamahu. Nato se odločiva z ženo, da se napotiva proti domu.

Ker pot je bolj samotna ponekaterih krajih, ni bilo sploh nikogar na cesti. Ob germovju naenkrat se zasvetijo majhne lučke v jarkih. Misleč da na-

ju kdo napade, pritisnem na gas. Prepozno, že je skočil zločinec pred karo. Takoj nato sem opazil, da sta dve lepi srni skočili ravno pred karo, ker so jih luči oslepile. Pritisnem na zavoro, in se obvarjem nesreče. Srne so se odstranile, midva pa sva nadaljevala proti domu.

Peter Žagar.

Veselim se dopisov iz farmerskih okrajev, kjer prebivajo Slovenci. Na ta način izvejo slovenski farmerji po celi Ameriki kakšne so razmere drugod. Če pomislimo, da okoli petdeset odstotkov naših naročnikov živi na farmah ali so v dobrih meri kakorkoli odvisni za vsakdanji kruh od kmetijstva, boste razumeli zakaj so dopisi od farmerjev tako zanimivi in važni. — Naj se tudi od drugod oglašajo naši poljedelci. — Uredništvo

NASVETI ZA BOŽIČNE POŠILJATVE

Da bodo Vaše božične pošiljke še pred prazniki prišle v roke naslovnikom, pošljite dopisnice, pisma, ali zavite dovolj zgodaj. Zadnje dneve pred praznikom so poštni uradi preobloženi s pošiljkami, vsled česar se marsikatera pošiljka zakasni.

Poštni uradi bodo zaprti v nedeljo 24. decembra in na Božič v ponedeljek. Samo Special Delivery pošiljke bodo raznesene 25. decembra.

Pri pošiljkih se poslužite zračne pošte skupno s "Special Delivery", tako da bo pošiljatev vročena naslovniku v petek ali soboto pred Božičem.

LEPA PRILOŽNOST

Trezen, dobro zračen, 42 let star Avstrijec s prihranki, se želi seznaniti v svrhu živitve s samostojno, pošteno, 50 do 55 let staro žensko, ki je dobrega srca. Ponudbe je poslati pod naslovom: "ZENIN", c. of "Glas Naroda", 216 W. 18th St., New York, N. Y.

Kratka Dnevna Zgodba

A. DEBELJAK:

ČRNOGORSKE ZGodbICE

Dne 30. novembra poteklo 90 let, odkar se je rodil v Črnogori najplebnejši pisec južnih Slovanov in mogoče najplebnejši zgodbičar na svetu. Obenem obhaja Mičun M. Pavičević 40-letnico svojega pisateljevanja. "Črnogorci u priču i aneglotama" prinašajo sončne in senčne strani kršne domovine. Zaradi senčnih plati si je zbiralec nakopal obilo zamer. A to ga ne ovira, da ne bi nadaljeval svojih snopčev. Neuredljivi folklorist je samouk, kakor je bil samouk Vuk Karadžić. Ako bo Karadžić črnogorske anekdote nadaljeval svoje publikacije šemalo let v današnjem tempu, bo skoraj sto del v seznani iz 23. knjige v omenjeni skupini.

Najbolj mu je žal ...

Gujo Matov Grljevič iz Donje Morače, velik junak in pameten človek, leži na smrtni postelji. Najstarejši sin Milinko, ga vpraša, kaj mu je najtežje ostaviti na tem svetu.

"Najhuje mi je, sinko, ker ne vem, kaj bo s to siromašno občino." (Misli na usodo male Črne gore).

"A te malo še to skrbi?"

"Skrbi sinko, pa še kako! Ako se begne ne združimo s Srbijo in ostalimi našimi brati, bodo tudi naši prapravniki pihali v prazne dlani."

Električna svetilka. 1

Ciro Stanišić, vojak iz spuškega bataljona, je bil med svetovno vojno postavljen za sprednjo stražo na Glasincu. Mimo se pritihtapijo trije avstrijski vojaki, on pa klikne na ves glas: "Stoj!" Dva pobegneta, tretji pa se je toliko zmedel, da ga Ciro ujame in razoroži. Z njega pobere vse do gole kože. Najde električno svetilko, kakršne še nikoli ni videl. Brskati jame okoli nje, dokler ne zadene na gumb in luč se prižge. Pihal je va-

njo na vsa pljuča, da bi jo ugasnil. Ker se mu ni posrečilo, sule na svetilko, da ga ne bi sovražniki zapazili. Avstrijski vojak pograbil priliko ter uide. Ciro zavpije:

"Beži, Svaba, beži! Bog ti je pomagal, ko se ne smem dvigniti z tega čuda. Drugače bi ti vedel, kdo so krvavi Spušani!"

Markova beseda.

O božiču 1918 se je vnela krvava bitka med črnogorsko mladino in privrženci kralja Nikole. Francoski maršal se podi z avtomobilom med neprijateljskimi četami in dospe na Cetinje. V imenu antante zahteva od Marka Dakovića, da se preneha prelivanje krvi.

"Prenehali bomo šele takrat, kadar pristaši kralja Nikole in italijanski najemniki položijo orožje. Ne vi, ne antanta nimate pravice, da se mesate v naše notranje stvari. To govorim v imenu svobodnega naroda Črne gore in Velike narodne skupščine, ki je kralja Nikolo kaznovala in vrgla s prestola."

"Povejte mi, dokler bo trajal boj."

"Kvečjemu dva, tri dni, pa bomo znagali."

"Ali ni morete dati besede, da ne bo dlje trpelo?"

"Morem, in ne pozabite, čeprav nisem francoski državljani, moja beseda ni manjša od vaše."

In res, tretji dan je bila borba končana s porazom ljudi kralja Nikole.

Vzemimo še kak primer iz 23. knjige.

Vimerova rasa.

Franjo Vimer je uvedel v Črno goro sanske koze, da oplemeni slabotno pasmino tamkajšnjih planinskih koz. Često je najel sanskega prača za prijelo seljakom okoli Cetinje. Še danes, kadar kdo vpraša kmeta iz Katunske nahije, odkod ima v čredi tudi kako močno kozo, mu dotični po navadi takole odgovori:

"To so koze od Vimerove race."

Predpasniki.

"Vojvoda Peter, tudi pri nas Ljubotinjanih imamo plašljivce in kukavice."

"Vem a dolgo jih ne bomo imeli."

Kmalu potem se je vnela vojna s Turki. Po boju je vojvoda Peter zbral Ljubotinj, poklical najboljše junake in jim podelil odlikovanja. Najslabšim pa je velel opasati predpasnike vprico vseh vojakov in noben Ljubotinjani jim ne sme dati hčere ali sestre za ženo, dokler sramote ne operejo s sebe. To pa se da oprati samo s tem, da posekajo živega Turka in prinesejo glavo, ali pa poginejo.

(Nastal je drugi boj. Vsi, ki so jim bili privezani predpasniki, so ali prepadli ali prinesli turško glavo.

Moreš?

Kralj Peter, dokler je kot emigrant in pretendent živel na Cetinju, je govoril čisto srbski, bodisi, da ni mogel ali ni maral drugače. Vendar je

V PREDPRODAJ

Slovensko Amerikanski Koledar za l. 1940

Za 50 centov

dobite

160 STRANI ZANIMIVEGA ČTIVA — POVESTI, ČLANKI IZ ZEMLJEPISJA, ZGODOVINE IN NARAVOSLOVJA. — POLEG TEGA SPIS IVANA BUKOVINSKI - JA: Iz mojega življenja.

Koledar je bogato ilustriran.

Naročite ga pri:

Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street
New York, N. Y.

Pošljite naročilo še danes!

Hitite

z božičnimi darili.

Ker nastajajo zaradi sedanjih evropskih razmer včasih precejšnje zamude pri dostavljenju denarnih pošiljatev, opozarjamo rojake, naj že sedaj odpošljejo svojcem v domovino denarna darila, namenjena za Božič.

Če pošljete sedaj, smo uverjeni, da bodo pošiljke pravočasno dospele za praznike.

SLOVENIC PUBLISHING CO. (Travel Bureau)
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Kje si bil tako dolgo?

Roman iz življenja. — Za "Glas Naroda" priredil I. H.

Z grozo gleda Rut strica. Ihte se vrže Klausu na prsi. "Moj Bog, kako strašno, Klaus; ne more mi biti žal za ujim, kajti tebe je hotel umoriti. Ako se mi ne bi posrečilo izbiti puške, bi ti postal žrtev. Ne, za njim mi ni žal." Klaus boža njeno roko in jo pritisne k sebi. "Hrabra bodi, moja Rut," saj si bila tudi do sedaj. Polklicati moramo tega na pomoč; še živi. Ali moreš teči do pristave?" Rut prikimava. "Bo šlo, Klaus, mora iti. Ali hočeš ostati pri njem?" "Da. Samega ga ne morem pustiti, navzlic vsemu. Ampak — počakaj trenutek. Kaj bova povedala ljudem? Teta Marija in Ida ne smeta zvedeti, da me je hotel ubiti. To bi na nju vrglo zelo temno seno. Kako bova to prikrila?" Rut si z roko potegne preko las in ga s svojimi lepimi očmi ljubeznivo pogleda. "Vem Klaus, rekla bova, da ga je zadela kap, takoj nato, ko sta prišla sem. Jaz sem bila na potu na polje in sem prišla sem. Kaj pa tvoja rana?" Klaus izvleče robc in si obriše kri. "O tem ni niti vredno govoriti; za to ne skrbi." "Toda, kako bova to povedala?" "Veja me je opraskala, ko sem mu hitel na pomoč." "Dobro, pri tem ostane, Klaus. O, ljubi Bog, kako sem ti hvaležna, da sem mogla ta umor preprečiti!" Rut nanovo zainiti, objame Klaus in ga nežno poljubi. Na to pa se ga oprost, kajti Kurt Weyersberg je pričel stokati. "Pojdi, Rut, s pristave naj pošljejo voz da ga peljemo domov. S pristave boš šla naravnost domov, da teta in Ida pripravijo. Toda o resnici ničesar ne izdaj, in še nekaj — takoj naj z avtomobilom pokličejo zdravnika." "Da, Klaus, vse bom napravila prav." Klaus jo poboža po blede obrazu. "Uboga Rut, preveč je bilo za tebe. Vse mi boš morala povedati, kako si prišla sem, da me rešiš. Sedaj pa morava najprej zanj skrbeti!" Iskreno pritisne Rut svoje ustnice na njegovo roko. To je velikodušno, plemenito misleči Klaus, katerega tako zelo ljubi. Celo njemu, ki mu je stregel po življenju, ni odrekel svoje pomoči. Klaus prestrašen odmakne roko in Ruta steče velikih korakov proti pristavi. Klaus se zakliče za njo, da ne sme preveč napenjati svojih moči. Rut pa mu z nasmehom pomigne z roko. Sicer ji je, kot da je noge ne bi hotele nesti niti sto korakov, toda, ko teče, ji je lažje. Moči ji rastejo, ko ve, da je Klaus rešen. Ves čas po poti do pristave si ponavlja: "Hvala ti, oče nebeski! Hvala ti!" Rutino sporočilo spravi na pristavi vse na noge. Voz, ki je bil pripravljen, da pelje mleko v mesto, takoj odpelje po bolnega gospoda. Rut pa počasi gre proti domu. Jerryja pa pošlje v gozd. "Isči gospodarja!" mu pravi in pes steče lajajoč ter tudi v svojem nagonu najde gospodarja. Teče pred vozom. Ko pride Rut domov, se teta Marija in Ida se niste zbudili. Rut najprej telefonira zdravniku in mu pove, da bo poselala avtomobil. Nato naroči avtomobil. Takoj zatem pa gre v spalnico tete Marije, da ji prizanesljivo prinese žalostno novico, da je njenega moža na lovu zadela kap. Teta Marija je zelo razburjena in joka in si v svoji dobrotnosti očita, da je bila zadnje čase proti njemu tako tuja. Ko knuahu nato Rut tudi Idi pove, da ima Klaus majhno rano na senen, ker ga je uprasnila veja, tedaj se v Idi dvigne slutnja, da se tukaj nekaj prikriva. Resnici tudi pride precej blizu, toda se proti njej prestrašena brani. V naglici je bilo vse pripravljeno za sprejem Kurta Weyersberga in ko ga pripeljejo, pride že tudi zdravnik, ki po skrbni preiskavi ne more dognati nič drugega, kot srčno kap. Weyersberg sicer še živi, toda ničesar se ne zaveda. Vse, kar je bilo mogoče napraviti, je bilo seveda napravljeno. Nikdo, razum Klaus in Ruta, pa ni vedel, da je Kurta kap obvarovala še kaj bujega. Ida bledega obraza stopi pred Klaus. Njene oči se zapirajo v njegove in opazujejo majhno rano na njegovem čelu. "Klaus — prosim resnico — kaj se je zgodilo?" pravi hripavo in v pridržani razburjenosti. [Klaus takoj ugame, da sluti najhujše, toda pravi si, da ne sme nikdar izvedeti, da njena sreča ne bi bila zopet ogrožena. Trdno prime obe njeni roki, jo pogleda z velikimi očmi in pravi mirno: "Ali ti Rut še ni nič povedala? Torej na potu skozi gozd sva se zaradi dedčine nekaj sprla, toda sva si bila že zopet popolnoma dobra, ko sva prišla na svoje lovske prostore. Toda tvoj oče — zanj sem se vedno bal, ker je vedno pil toliko močnega vina in je tudi kadil najmočnejše cigare — je notranje še najbrže vedno zelo jezen. Ravno sva se sešla z Ruto, ki je hotela na polje, predno sva hotela oditi na svoje prostore in sva se z Ruto še nekoliko pogovarjala — tedaj je tvoj oče naenkrat padel na tla. In ko sem se sklonil k njemu, sem spoznal, da ga je zadela kap." Ida mu bere vsako besedo z obraza. "Ali je tudi vse to res, Klaus?" "Da — kaj pa misliš? Kaj drugega ti ne morem povedati. Pod njegovim mirnim pogledom se zvali kamen z Idinega srca. Sramuje se sumničenja, ki ga je zvrnila na očeta in jekaje položi svojo glavo na Klausove prsi. "Oh, Klaus, tako velik strah je bil v meni, ko sem zagledala tvojo rano, kot bi se zgodilo kaj strašnega." Klaus ljubeznivo pritisne njeno glavo k sebi. "V tvoji skrbi za tvojega očeta sem se sklonil prenažlo in nepravilno in ser: se tako opraskal ob vejo; to je vse. Sedaj pa bodi pametna, Ida, in pojdi k svojemu očetu, mogoče se bo še zavedel."

(Nadaljevanje prihodnjik.)

Znamenja narodov

Tudi ljudstva imajo svoje vzdevke. Ti vzdevki niso vedno laskavi in tudi niso stalni. Največ sprememb je doživela pač postava nemškega Michla. Pogosto so ga predstavljali s spalno čepico kot simbol počasne neokretnosti. Zgodovina pa je pokazala, da zna Mihel včasih odložiti to čepico. Iz zaspanega knetskega moža je postal vojščak in njegov obraz je dobil poteze nadangela Mihaela. Tak angel je bil nekoč sploh simbol bojujočega se Nemca, tako je bilo v dobi reformacije, in knueških punitov ter v dobi tridesetletne vojne. Šele dosti pozneje v mirnem ozračju bielermeienske dobe je postava nadangela Mihaela dobila zaspan obraz in nočno čepico. Marijana ni brez vzroka simbol Francije. Galantni narod je ženskemu elementu v svojem življenju dajal vedno prevladujoč položaj. Koliko kraljev so vodile tam metrese, koliko političnih in drugih podjetij. Toda Marijana ni metresa in regentka. Na glavi ima jakobinsko čepico in v desnici drži prapor revolucije. Njeno ime je nekoč, v dobi meščanskega kralja, krilo politično tajno zvezo. Šele pozneje se je posplošilo in je označevalo junakinjo svobode, simbol francoske republike, kakor ga poznamo s francoskih znamk. Stric Sam zre s slikanice sve tovrne zgodovine v karirani suknji, in s sivim cilindrom na glavi. Kakešen je njegov izvor, je še zavito v temo. Sam ameriška okrajšava svetopisnega Samuela, je v Združenih državah priljubljeno krstno ime in bogati stric iz Amerike je bil za mnoge Evropece istoveten z yankeejent. Tako se je Uncle Sam rodil morda v možganih dedščine željnih nečakov kot legendarna figura. Morda pa je tudi igra z črkami, ki je USA razširila v Uncle Sam. John Bull je znamenita pripodoba angleškega naroda. Njegovo ime se je pojavilo leta 1712 v nekem londonskem političnem pamfletu, ki je glasil v zakriti obliki tedanje politične dogodke. V tistem času so v angleški literaturi ironične simbole iz živalskega carstva imeli zelo radi, tudi Jonathan Swift je polagal odgovore na mnoga politična vprašanja mislečim konjem na jezik. Pisec ti-tega pamfleta pa je pred-tavil javnosti like četvorice prepirljive: lorda Struta, (gospoda bahača), Nikolaja Froga, (žabe), Louisa Baboon (onice) in Johna Bulla (Janeza Bika.) Angleškemu občinstvu se je posebno priljubila figura zadnjega moža, bika, ki je podiral v teku vse, kar mu je bilo na poti. Pri tem je igralo neko vlogo po vsej priliki tudi ime resničnega človeka, kajti v 16. stoletju je organist in skladatelj John Bull ponesel angleško slavo po Evropi.

Nesreča kanadskega bombnika

BELLEILLE, Ont., Kanada, 1. dec. — Na letalski postojanki v Trentonu je kanadski bombnik tresčil na tla in štirje letalci so bili ubiti in sicer Lalonde, Clemens, Lee in Stemple.

Rojake prosimo, k o pošljejo za naročnino, da se poslužujejo — UNITED STATES oziroma CANADIAN POSTAL MONEY ORDER, ako je vam le priročno



Slovenska Knjiga je najlepše darilo VAŠ PRIJATELJ BO VESEL, AKO MU PODARITE SLOVENSKO KNJIGO ZA BOŽIČ

TUDI že v letih si vsakdo želi, da bi saj v duhu doživljal nekaj čudovito lepega, nekaj nenavadnega; nekaj, v čemer pozabi na enolično sedanjost. Vse to je mogoče doseči z branjem zanimivih romanov in povesti. Poleg tega daste pogum mladim pisateljem, da se bolj zavzemajo za umetnost pisanja in tempotom še bolj obogatijo pestro slovensko literaturo.

MORSKI RAZBOJNIK. Spisal Fred. Marryat. (193 strani.) V duhu čitatelja oživi romantika v najbolj pestrih barvah. — Kri in ljubezen. — Viteštvo in maščevanje. — Časi, v katerih sta spretnost in gibčnost odločevali. Cena 85c.

MORSKI VOLK. Spisal Jack London. (328 strani.) — Eden najboljših romanov znamenitega ameriškega pisatelja, ki je pisal svoje romane največ po svojih lastnih doživljajih. Roman je zanimiv od prve do zadnje strani čitatelj ga ne bo odložil, do kler ga ne bo prečital do konca. Cena \$1.25

OD ŽIVLJENJA STRTA. Spisal M. J. Brene. (337 strani.) Strašna usoda šestnajstletne mladenke, ki je iz radovednosti zaslila v nepoznano življenje ter pregledaj padla po krivdi drugih. Povest je pisana v obliki dnevnika. Cena \$1.50

SAMOSILNIA. Spisal Anton Navačan (153 strani.) Knjiga vsebuje deset povesti slovenskega pisatelja Nova čana, ki se je proslavil s svojo zbirko "Naša vas." Snov je povečini vzeta iz življenja naših rojakov iz bivše Štajerske. Cena \$1.50

AGITATOR. Spisal Janko Kersnik (99 strani.) Janko Kersnik je po leg Jurčiča najbolj znan in priljubljen slovenski pisatelj, kar jih je ži velo v drugi polovici devetnajstega stoletja. Njegovega "Agitatorja" bo sleherni čital z užitkom. Cena \$1.00

MED PADARJI IN ZDRAVNIKI

Spisal Janko Kač. (117 strani.) Štajerski rojak Kač ni do svojega štiridesetga leta stopil v javnost. Nato je začel pisati krajše črtice, ki jih vsebuje ta zbirka, nato je pa zaslovel s svojim romanom — "Grunt". Cena 85c

POD SVOBODNIM SOLNCEM. Spisal Franc S. Finžgar. 2 zvezka 300 in 368 strani.) Po izjavi kritikov je to najboljši zgodovinski roman. Opisuje življenje starih Slovencev. Mladega Iztoka je zanesla pot v Bizanc, današnji Carigrad, kjer se je seznanil z Ireno ter se zaljubil v njo. Cesarica si je zaman prizadevala ujeti ga v svoje mreže. Cena \$4.00

POSLEDNJI DNEVI POMPEJA. Spisal Bulver. (2 knjigi in 280 strani.) Zgodovinski roman iz časa, ko je bohtelo razkošno življenje v Pompejih in Herkulanumu. Borbe s amfiteatru. Spletke egipčanskega "čarovnika." Glauk in njegova ljubezen. Strašna usoda. Cena \$1.25

HČI CESARJA MONTEZUME. Spisal M. Rider Haggard. (383 strani.) Delo, ki zavzema odlično mesto v svetovni literaturi. Napeto do skrajnosti. Čitatelj bo roman z užitkom prečital od začetka do konca. Cena \$1.50

TARZANOVE ŽIVALI. Spisal Edgar Burroughs. (294 strani.) Nadaljevanje "Tarzana," ki je že vsaj po imenu znan vsakemu omikancu. Da si je snov povesti neverjetna, se lahko čita in se človek polagoma tudi v neverjetnost vživi. Cena 85c

IZZA KONGRESA

Spisal Ivan Tavčar. 548 strani. Pisatelj je posegel v tem romanu v začetek devetnajstega stoletja, ko se je vršil v Ljubljani kongres, ko so se sestali trije cesarji. Kdor hoče poznati ljubljansko življenje onega časa, naj prečita ta roman. Cena \$2.50

ROMAN TREH SRC. Spisal Jack London. (432 strani.) Ena najbolj zanimivih in najdaljših povesti slavne ga ameriškega pisatelja. Ko jo človek prične čitati, se ne more odtrgati od nje. Jack London je mojster opisovanja, navzlic temu je pa roman na vso moč živahen in zanimiv. Cena \$1.50

ODISEJ IZ KOMENDE. Spisal Ivan Pregelj. (269 strani.) Opis lanberskega gospoda, ki ostal v spominu slehernemu, ki ga je prečital. Pregelj je mojster sloga in jezika. Pričevanje ga med najboljšje sodobne slovenske romanopisce. Poleg romana vsebuje knjiga še nekaj krajših črtic. Cena \$1.50

V ROBSTVU

Spisal Ivan Matičič. 255 strani. Ivan Matičič je eden tisti redkih naših ljudi, ki ne pozna samo vojne in njenih grozot ter posledic, ampak zna tudi vse pretresljivo opisati. Cena \$1.25

OGENJ. Spisal Henry Barbusse. (337 strani.) Pretresljiv opis prizorov iz svetovne vojne. Edinole mojster kakor je Barbusse je mogel napisati kaj takega kot je "Ogenj." Cena \$1.60

UMIRAJOČE DUŠE. Spisal Ilka Vašte. (220 strani.) Roman iz stare Ljubljane. Značaji so izrazito opisani, istotako tudi takratne navade. Ljubljana nam je povečini znana iz začetka sedanjega stoletja, kdor jo pa hoče poznati iz prejšnjih stoletij, naj prečita ta roman. Ne bo mu žal. Cena \$2.50

CVETJE V JESENI. — VISOŠKA KRONIKA. Spisal Ivan Tavčar. (418 strani.) "Cvetje v jeseni" in "Visoška kronika" sta najboljši deli pisatelja Tavčarja. Kritika je soglasnega mnenja, da je v teh dveh delih prekosil samega sebe. Obe se junji se vršita v Škofji Loki oziroma v Poljanski dolini. Cena \$2.50

ZADNJA NA GRMADI. Spisal Franc Jaklič. (268 strani.) Tudi dolenska Ribnica je imela svoj čarovniški proces. Pisatelj Jaklič je na podlagi zgodovinskih virov dobro opisal preganjanje in kaznovanje "čarovnic," ki so bile sicer povsem nedolžne ženske. Cena \$1.00

ZADNJA PRAVDA. Spisal J. S. Baar. (184 strani.) Povest je prevedena iz češčine. Ob čitanju se čitatelj vživi v življenje nam sorodnega češkega človeka. Baar je priznan češki pisatelj, in boljšeje prevoda si skor ne moremo želeli. Cena 85c

ZIVI VIRI. Spisal Ivan Matičič. (411 strani.) Najznamenitejše delo pisatelja "Na krvavih poljanah." Pisatelj je segel v najbolj zgodnjo zgodovino ter mojstrsko razvil snov do današnjih dni. Lepo vezana knjiga bo kras vsaki knjižnici in vsak jo bo čital z zanimanjem. Cena \$2.00

TOLMINCI

Spisal Ivan Pregelj. Ko je postala pest gosposke le pretežka in pretrda, so se Tolminci spuntali. V Gorico so šli oboroženi in s vilami in cepe. "In galjotu vile v vamp!" je bilo njihovo geslo. Toda punt ni uspel. Cena \$1.50

OPOMBA: Knjige označene z * so v platnu vezane.

POSEBNA PONUDBA

ZA LJUBITELJE LEPOSLOVJA

Ako k naročilu za knjige, razun: VODNIKOVIH IN MOHORJEVIH KNJIG, priložite spodnji kupon, Vam damo pri naročilu nad \$1.— popust 25c.

KUPON

TA PONUDBA SAMO VELJAVNA DO 1. JANUARJA, 1940

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

216 W. 18th STREET NEW YORK, N. Y.

KNJIGARNA

"Glas Naroda"

216 West 18th St., New York, N. Y.